

Szerkesztőség, kiadó-
személy és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
Pop. (Brassai-utca)
Telefon: Sz. ...
Kiadó: ...
S. N. ...
Kéziratok
Szerkesztőséghez
Kéziratokat nem
adunk vissza.

KELET

KELETI POLITIKAI NAPILAP

SAJÓFIZETÉSI ÁRAK:
Romániában

Egész évre — — 650
Élévre — — 400
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5-

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35-
Egy szám — 150

1914. december 18 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 283. szám

5685. Kisztev 21

Stresemann kap megbízást az új német kabinet megalakítására

Berlin, december 17. Ebert köztársasági elnök ma fogja megadni a megbízást kormányalakításra. Hír szerint a kormány megalakításával Stresemann fogja megbízni. A „Vossische Zeitung” szerint Stresemann nem fogja vállalni a megbízást és parlamenten kívül álló személyiséget fog ajánlani a kancellárságra.

A francia kormány koncessziót kap orosz petróleumterületre

Prága, december 17. Párisi jelentés szerint Krasszin felajánlotta a francia kormányának a orosz petróleumterületek koncesszióját, miáltal Franciaország teljesen függetlenítheti magát az amerikai és angol petróleumtól. Az orosz kormány külön missziót küld Párisba, hogy ezt az ügyet a francia vállalatokkal tárgyalja. A francia kormány nagy fontosságot tulajdonít ennek a tervnek, amely a francia-orosz gazdasági viszony szempontjából elsőrangú fontossággal bír.

Februárban véglegesen kivonják a forgalomból az egy- és két-lejeseket

Bukarest, december 17. A pénzügyminiszter a Banca Nationalával történt megállapodása alapján elhatározta, hogy február elsejével végleg kivonja a forgalomból az egy- és kétlejes aprópénzt.

Harmincszázalékos emelést kapnak a tisztviselők

Bucuresti-Bukarest, december 17. A költségvetési bizottság előadója, Traian Lalescu elkészítette a tisztviselők és nyugdíjasok fizetésjavítására megfogalmazott összeg feloztási kulcsát. Ezerint az emelés az alapfizetés 30 százaléka lesz, amelyhez még hozzájárul a drágassági pótlék, a lakbér és a családi pótlék. A felemelt fizetést a tisztviselők és a nyugdíjasok már január hóra megkapják.

Brailana Vintila a költségvetési bizottság tegnap esti ülésén kijelentette, hogy a tisztviselők fizetésemeléséről szóló számfejtési ívek még a héten elkészítendők, hogy a tisztviselők január elsején már a felemelt fizetéseket kapassák.

Malvy perének revízióját kéri

Páris, december 17. A kamrában ma megjelent Malvy volt belügyminiszter, aki tudvalevőleg amnesztiát kapott és tisztázta magát. Kijelentette, hogy az Almereyda-Bornet Rouge-ügyben, mely miatt elítélték, a Poincaré elnöklete alatt összeült minisztertanács utasításai szerint járt el. Beismeri, hogy 20.000 frankot adott Almereyda-nak, ezt az összeget Millerand és Delcasse adták át neki. Viszont mikor látta, hogy nem megbízható, elrendelte ellenőrzését. Most hogy a Viviani-nak ígért titoktartás alól fel van mentve, kéri perének revízióját, amelynek folyamán publikálni fogja az összes titkos aktákat.

Anglia egyelőre nem állítja helyre a diplomáciai viszonyt Oroszországgal

London, december 17. A londoni lapok élenként kommentálják Chamberlain beszédének Oroszországra vonatkozó részét. A külügyminiszter ugyanis úgy nyilatkozott, hogy nem tudja, vajjon lehetséges lesz-e Oroszországgal újból felvenni a barátságos tárgyalásokat, mert a jelenlegi idő nem alkalmas erre, sem pedig a normális diplomáciai viszony helyreállítására. Ez a problémát egyelőre kellő óvatossággal kell kezelni. A lapok erről adnak hírt, hogy az angol kormány informálva van Oroszországban készülő egyes eseményekről és ezért kíván a kormány teljes akciószabadságot magának fentartani.

Fölmentik az állami iskolák zsidó tanulóit a szombati íráskötelezettség alól

Dr. Niemirover bukaresti főrabbi eredményes intervenciója

(Cluj-Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdély-Bánáti Rabbiegyesület elnöke, dr. Eisler Matyás főrabbi, ma azt a jelentést kapta dr. Niemirover bukaresti főrabbitól, hogy a hó kilencedikén Bukarestben a közoktatásiügyi minisztériumban, az államtitkár elnöklete alatt és az összes egyházak képviselőinek részvételével megtartott értekezleten elhatározták, hogy a zsidó tanulók az állami iskolákban ezentel fel lesznek mentve a szombati írás kötelezettsége alól, abban az esetben, ha a szülők ezt külön kérik.

Abban az esetben azonban, ha a fölmentett tanuló csak egyszer is írni fog szombaton, ettől a kedvezménytől el fog esni.

Az értekezleten dr. Niemirover hosszú és beható előterjesztést tett a kérdéssel. Kifejtette az erre vonatkozó összes vallási és alkotmányos szempontokat, amiket a jelenlévő egyházfők és tanügyi tekintélyek nagy figyelemmel kísértek. A főrabbi érvét általában elfogadták és ennek hatása alatt nemcsak a szombati íráskötelezettség alól való fölmentést lehetett elérni,

hanem elhatározták, hogy az állami iskolákat látogató zsidó tanulók az év tizenötödiké napján, ugyanint peszach négy napján, sevouh két napján, roshasana és és jomkippur három napján, szukkot négy napján és purim napján fel lesznek mentve az iskolabajárárs kötelezettsége alól.

Minden számbavehető zsidó köztlet tudvalevőleg erőlyesen tiltakozott a kultusz-kormányzat azon intézkedés ellen, amely a lelkiszeretetszabadsága ellen irányult és rákényszerítette azokat a gyermekeket is a vallási szabványok megsértésére, akinek szülei hagyományos szellemben akarták nevelni gyermekeiket.

A hírt megnyugtással lehet fogadni. Ez mindenesetre annak a jele, hogy a kormány nem kíván az állami iskolákban lelkiszereteti kényszert gyakorolni. Most már a szülőkön múlik, hogy jogaikkal éljenek. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet ezideig még nem jelent meg. Ha azonban megjelenik, fontos, hogy a tanügyi hatóságok figyelembe is vegyék és végrehajtsák.

Garofid volt földművelésügyi miniszter súlyos kritikája a buzarekvirálásról

Nem rekvirálással, hanem a fogyasztás szabályozásával oldható meg a kenyérellátás problémája

(Bukaresti Bukarest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányának évek óta súlyos gondot okoz az ország lakosságának búzával való ellátása. Az elmúlt évben a kormány ezzel igyekezett a buzatermelőket többtermelésre buzdítani, hogy szabadabbá tette a buza exportját. Ez az intézkedés azonban kevésbé használt, a termelés helyett hogy szaporodott volna, csökkent és így a buza ára napról-napra emelkedett. A folytonos emelkedés végre is elhatározó lépésre kényszerítette a kormányt és mint az Uj Kelet azt már tegnap jelentette, a tegnapi minisztertanács a buza maximalizását és rekvirálását rendelte el.

A bukaresti rajtő állandóan felszínen tartja ezt az igen fontos közgazdasági kérdést. Az egyik legkérdést intézett Garofid volt földművelésügyi miniszterhez, az ország egyik legkiválóbb mezőgazdasági szakértőjéhez, akinek érdekes nyilatkozatát itt adjuk:

A kormány mezőgazdasági politikájának csődje

— A buza árának állandó drágulása — mondotta Garofid miniszter — fatális következménye annak a szerencsétlen politikának, amelyet a háború óta uralkodó kormányok honosítottak meg. Az elmúlt évig a buza exporttilalom alá esett és akkor, mikor szabadabbá tették a kivitelt, az exportálás elé szinte lekérdzhetetlen akadályokat gördítettek. Öt hónap óta — mióta újból felemelték a kiviteli illetéket — senki sem exportált búzát. Mégis a buza mai ára mindössze tízezer lejjel alacsonyabb a világpártnál és egészen bizonyos, hogy tavasszal el fogja érni a világpártnál, júliusban pedig valószínű, hogy búzaimportra leszünk rászorulva.

— Ez a szomorú megállapítás felment engemet attól, hogy a kormány gazdasági politikájának csődjét doktriner érvekkel igazoljam. Ez a szerencsétlen politika a következőket eredményezte: Romániában még a belső fogyasztás számára sincs elegendő buza, holott a háború előtt a régi királyság száztövezerezer va-

gon búzát exportált évenként. Ezek a tények mindennél beszédesebben bizonyítják a jelenlegi mezőgazdasági rendszer teljes csődjét.

A rekvirálás öli meg a buzatermelést

— Ezekből a megállapításokból önként következik a rekvirálásról való véleményem is. Hogy ha sem a kedvező időjárás, sem az export megengedése, sem az árak horribilis emelkedése nem bírta rá a mezőgazdákat, hogy búzával vessék be földjeiket, ugy ennek valami különös oka kell legyen. Ez az ok pedig éppen a rekvirálás. A buza öt év óta nagyon kényelmetlen árúikk. A termelőket napról-napra kényszerítéssel zaklatták. A parasztiok sokszor megátkozták a városok „nemes” küldöttségét, amely sorra járta a falvakat, hogy a városi lakosság mindennapi kenyérét biztosítsa.

— A zaklatott földművelők közül a legtöbben abba hagyták a buza termelését. Most a kormány újra visszatér a rekvirálási rendszerhez, úgy ez tökéletesen tönkre fogja tenni a buzatermelést, anélkül, hogy legalább valami más házaot hozna. Biztosíthatom Tatarescu minisztert, hogy a rekvirálás után nem fog búzához jutni, a meglévő búzát el fogják rejtleni és így az ára még magasabbra fog szökni.

Csak a fehér kenyérről való lemondás segíthet

A hiszpirtnak arra a kérdésére, hogy miképen képzeli a helyzet megoldását, Garofid miniszter így válaszolt:

— Két megoldási mód szükséges: az egyik a jelenre, a másik pedig a jövőre. A jelenre mindenképp a rekvirálási rendelet hatálytalantítása, azután a buza és a liszt exportilletékének egalizálása. A liszt, dacára hogy értékesebb árúikk, mindössze harmincöt ezer lej exportilletéket fizet, ugyanakkor, amikor a buza kiviteli tarifája negyvenöt ezer lej. Más szóval ez azt jelenti, hogy búzát nem lehet, lisztet pedig lehet exportálni. A kereskedelemügyi miniszter jobban tenné, ha ezt az anomáliát megszüntetné és nem gondolna a buza maximalizására, mert ez az ország lisztvisztségét jelenti.

Advertisement on the left edge of the page, partially cut off. Visible text includes "R.", "számok", "minden számba", "pon'osan készít", "hály", "sturului No 45", "relesek", "Cluj", "1790", "n illat-", "15-1ei", "za M.", "IÁBAN", "No. 26", "R. Mosse 32", "ANI", "B ELEM", "gyár Timisoara", "üveg", "ndék."

— Ez azonban csak halvány kísérlete a bajok orvoslásának. Az igazi megoldás nem ez, hanem a fogyasztószükség nevelése. Románia az egyetlen ország, amely a háboru után rögtön visszatért a régi realizmhoz. Még azt sem tűrjük el, hogy rozsdot keverjenek a búzalisztba. Sikertől így tönkretenni a búzatermelést, óriási összegeket veszünk el az export hiánya miatt, mindez csak azért, hogy fehérré kenyert együnk. Semmi praktikus haszna nincs ennek a rendszernek más szempontból sem, hiszen egy lej ötven bani helyett ma tizenöt lejt fizetünk a liszt kilogrammjáért.

— A fogyasztóknak be kell látniuk azt, hogy a földművelők nem termelhetnek búzát, ha nincs

belőle hasznuk. Mindenképp tudja azt is, hogy nincs menés az ország számára, ha az agrár-export nem éri el régi jelentőségét. **A fehér kenyér mindnyájunk számára káros luxus.** Még kell fizessük a buza reális értékét, de gazdaságosan kell élnünk fogyasztásával. Az exzesszív lisztből készült kenyér, amelyhez némi zabot vagy tangerit is lehetne keverni, megoldja a jelen összes problémáit. Jelenti a földművelés becsületes megfizetését, a fogyasztás védelmét és az export növelését. Szigorú rendszer volna ez, de nárcosa más kiút.

— Ez vonatkozik a jelenre. A jövőre pedig a fenti intézkedések folytatása és a kereskedelem teljes szabaddátelése. Csak akkor lesz búzánk.

Négymillió zarándokot várnak Rómába

A szent év ceremóniái

(Róma, december 17. Az *Uj Kelet tudósítója* től.) Januárban ünnepeink fogják Rómában a szent esztendő kezdetét és az ünnepségek előkészületei már megkezdődtek. A pápa ki fogja választani azt a kardinális, akinek feladata lesz kinyitni a vatikáni ajtókat, ami körülbelül négymillió, a világ minden tájáról ideresegő zarándok jelenlétében fog megtörténni.

A jubileumi szent évek ünnepségei mindig is kiemelkedő mozzanatai voltak a római katolikus egyháznak. 1475 óta minden huszonegyedik évben ismétlődnek ezek az ünnepségek, amelyekre Rómát a zarándokok milliói özönlik el és pedig már az első januári napokon. A legtöbbje azért jön, hogy részeseüljön a pápai áldásban, sokan azonban csak azért utaznak Rómába, hogy láthassák a vatikáni ünnepségek nagy, csillogó pompáját. 1900-ban gyöngyén látogatták az olasz fővárost, mindössze háromszázötvenezer idegen jött Róma falai közé. A jövő évre azonban ennek sokszorosát várják és a nagy tömegek elszállásolására minden előkészületet megtettek. Azt akarják ugyanis, hogy ebben az évben még az 1600-ik esztendőben lezajlott ünnepségeken is túlegyenek, különösen ami a város látogatottságát illeti.

A kormány, a város és a vatikán együtt dolgoznak, hogy minél több zarándok és vendég érhesse jól magát az idő alatt Rómában. Az összes kolostorok és zarándok és minden egyházi épület rendelkezésére fog állni a zarándokoknak, a város pedig felszólítja a város lakóit, hogy mindenki, akinek felőlesége sobája van, engedje azt át olcsó áron az idegeneknek. A kormány ezzel is akarja elősegíteni az ünnep sikerét, hogy építési kedvezményeket ad azok számára, akik januárig tető alá hozzák épülő házaikat és azok helyiségeit az idegenek rendelkezésére bocsátják. A város pedig el-

engedi a háztulajdonosoknak úgy a városi adót, mint egyéb járulékokat. A város különben új közuti vonalakat is építet és rendezszozza az elhanyagolt utakat. Együttal gondoskodik az idegenek ellátásáról is és már most annyi ételmezt halmoztak fel a városban gabonában, lisztben, fagyasztott húsban és konzervekben, mintha a város ostrom előtt állana. Az élelmiszereket az ünnepség napjaira maximálni fogják és az élelmiszerekkel való uszorát súlyosan büntetik.

A szent év azzal vési kezdett, hogy megnyitják a befallazott szent ajtókat Róma négy székes-egyházában és azzal végződik, hogy az ajtókat bezárják és újra befallazzzák. Ez az aktus impozáns ceremónia közepette zajlik le. A Szent Péter templomban — VI. Sándor pápa példájára — maga a pápa fogja celebrálni az ünnepi aktust. A pápát e célból szent székén, a kardinálisok menete élén és óriási vatikáni kíséret mellett viszik a szentínai kápolnához a szent ajtóig. Ezalatt a többi ajtókat zárva lesznek. A szent székete a befallazott ajtó előtt helyezik. Az egyház feje odalép az ajtóhoz és aranykalapáccsal háromszor üt az ajtó felé, amit a gyónató kardinális kétszer megismétel. Erre az ottálló munkások gyorsan lebontják az ajtó előtti falet. A nép pedig elkapkodja a téglákat és malterdarabokat, hogy mint szent relikviát otthon megőrizze. Az a zarándok, aki egy kődarabot vagy egy kis meszet tud hozni a helyről, római utjának célját elérte tekintik.

A pápa jobbában a keresettel, égő gyertyával baljában levonul a bazilika elé, ahol áldást oszt. Hasonló ceremóniák ismétlődnek meg akkor is, amikor a szent év végén az ajtókat ismét befallazzzák.

* **Remek zsebnaptárak, agendák, tárcák, stb.** naptárak Lepage-nál, Kolozsvár. Zsebnaptár vászonban 20-24 lej, bőrkötésben 45-65 lej.

A santa Fiske

Zsidó koldusregény (42)

Irtá Mendele Moicher Sziórim Fordította Székely Béla

Arra gondolok, hogy miképpen találnak majd rám holnap reggel; az emberek összeszaladnak, hogy engem lássanak. Azt mondják majd, hogy egy tolvajt fogtak, ezer apróságot költenek majd hozzá; akinek csak kedve telik benne, ütlelni fog és semmiképp sem fogom tudni magam tisztára mosni. Ez a gondolat ver fészket az agyamban és nem hágy nyugton. Hirtelen érzem, hogy valami rámmászik. Kinyujtom a kezem és egy patkányt ragadok meg, amely ügyesen kicsuszik az ujjaim közül és cincog. Felugrom, rosszul érzem magam, hideg izzadság ül ki a homlokomra. Alig tudok megállni a lábamon, a hideg, nedves falhoz dülök és azt gondolom magamban: „Világ Teremtője, hát élet-e ez? Miért sújtasz engem így? Hát nem jobb lett volna számomra és a világ számára, ha meg se születtem volna? Miért kell nekem mindezt elviselni?” Miközben ilyesmi-ken tépelődöm, majd szétszakad a szívem és keserűen hullanak a könnyeim. Csak sírok és kérdelem: „Hol vagy Világ Teremtője?” És úgy állok ott, mint valami agyagbábvány és azt sem tudom, hogy mi történik velem.

Hirtelen megrecseg az ajtó, keskeny fény-sugár világít be a sötétségbe és a lépcsőn csöndes lépéseket hallok. Hajam szálai az égnek állanak: most mindjárt elfognak és mint valami tolvajjal bínnak majd el velem! És valami reszketve, lehajtott fejjel ott állok, hal-lom, hogy valaki csöndesen a nevemen szólít: „Fiske! Fiske!”... Meglátom magam előtt a pupost és felkiáltok örömben:

„Csendesesen — mondja és megragadja a kezemet — siess inkább innen el!”

„Megmentetted az életemet!” kiáltom magamon kívül az örömtől. És itt a pincébe történt meg először, — bevallom — hogy meg-csókoltam...

Megkérdelem, hogy került ide? Azonban arra kér, hogy hallgassak és eszembe juttatja, hogy éjnek idején idegen pincében vagyunk.

„Gyere hamar ki, majd mindent megtudsz” mondja és kezeimnél fogvást kivezet a szabadba.

Utközben azután elmondotta az egész történetét. Alig hagytam el, a szive azt sugta, hogy történt velem valami és utánnam kell azonnal nézzen. A kerítés végéig lopódzott és az utca másik oldalán valakit egy ajtó előtt látott. Azt hitte, hogy én vagyok és közelebb ment. Ekkor azonban a következő szavakat hallotta: „Hát feküdj csak itt, mint egy kutya, Reb Fiske! Az ajtót jól bereteszelted!” Egyszerre elsötétedett a szemei előtt és egészen megzavarodott. Hirtelen a vöröshaju tartott feléje, megragadta és nevetve mondotta: „Gitt sabesz! Isten hozott! finom leány vagy, éjnek-idején az utcákon kóborolsz, otthon pedig olyan jámbornak adod ki magad, mint egy rebecin. Kótródj azonnal hazra te utcakat!” A térdével a hátamba lök és vele kellett mennem.

Utközben óvatosan körül néz, a nehéz zsákok minden pillanatban egyik válláról a másikra veti, közben azonban nem feledkezik meg arról, hogy a pupost egyre lökdösse és kinozza. Szegény, olyan szerencsétlenül ment előtte. Tudja, hogy én milyen komisz helyzetben vagyok és mégsem segíthet rajtam, mert a vöröshaju nem érzeti a szemei előtt. Egyszerre előbb zsidó közeledik, akik egy Ben zochor ünnepről jönnek; jó kedvűek és vidám hangulatban vannak, mint amilyenek a zsidók ilyen alkalmakkor lenni szoktak. Kinevetik az egyiket, mert

A kis muszkák

Vigjáték három felvonásban. Irtá Földes Imre. Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban.

A két katona: a főhadnagy és az őrmester, hosszú évek elmúltával hazakerült a szibériai fogságból. Mindketten az itthon hagyott családjához, a főhadnagy alig néhány hetes feleségéhez, az őrmester ugyancsak a feleségéhez és négy apró gyermekéhez. De amíg hazakerültek, hosszú háborús esztendőket multak el és a két fogoly katona a hosszú esztendők alatt ott élt a visszatérés minden reménye nélkül az orosz fogolytáborokban. És hogy végre útót a szabaddulás órája és otthagyták az orosz hámszöket, arra ébredtek, hogy Oroszországgal nem csak a fogságot, hanem valami mást is el kell hagyniuk. Azt a családi életet és boldogságot, amelyet sok évi fogságuk idején, akkor, amikor semmi reményük sem volt a visszatérésre, Oroszországban alapítottak. Mert a főhadnagy is, az őrmester is újra megházasodott Oroszországban, gyermekek születtek, mert az ember istennek páros állatja és nem tud egymagában élni mint a kutya. Aztán mégis csak útót a hazatérés órája, a főhadnagyot otthon a fiatalon elhagyott feleség várta, az őrmestert asszony és gyermekek — és valahogy keservesen el-eltegnedtek az emlékeken, amikor egyszerre csak nyakukba szakad a háborús-emberi probléma teljes keserves súlya. Oroszországból utánuk jön az otthagytott család. A főhadnagyhoz a fiatal orosz háborús feleség a két gyermekkel, az őrmesterhez a három pulya.

Ez Földes Imre darabjának problémája. Súlyos, keserves, mélyen emberi és fájóan mai probléma. De Földes Imre ugyilátszik csak ráhibázott a problémára. A probléma irodalmi feldolgozásában a könnyebbik és könnyebb részét fogta meg a dolognak. Valami keserű és izü vigjátékfilét írt a mélyen tragikus problémából, olyat, amelyben állhatatlanság minden jól végződik. Az őrmester oroszországi felesége serserűsösen meghal még Oroszországban és csak a kis muszka pulyákat kell adoptálnia, a főhadnagy hazai felesége részére viszont gyorsan előkerít egy városi főjegyzőt, akiből helyeszeret-tel úgy, hogy az Oroszországból megjött második feleség előtt szabad az út. Vége jó, minden jó. De azért mégis kár volt ezt az elevenbe vágó igaz emberi problémát így tönkrevigjátékosítani. És egy másik betegsége a darabnak az, ami egyként három-négy év óta csaknem minden irodalmi terméknek a betegsége: az az idegreményen valólan műkisgazdasági hang és háttér, a maga összes harangkongorásával,

szórakozottságában a zsebkendőjét szombat dacára a kezében viszi. A csirkefogó azonnal oldalra ugrik és eltűnik az egyik sikátorban. Az én puposom megszabadul és azonnal elillant onnan.

Természetesen először a pincéhez szalad, hogy megszabadítson. Képzeli azonban fájdalmát, amikor észreveszi, hogy eltévedt az utcán és nem találta meg azt a helyet, ahol ültünk. Tudja, hogy a legnagyobb bajban vagyok, hogy a lehető leggyorsabban ki kell szabadítson, hogy minden pillanat drága és mégis az utcán kell bolyongjon, s nem találja a házat...! Végül mégis megkönyörült rajta az Isten, megtalálta a pincét és kiszabadított.

Sétálgattunk és vidám kedvvel beszélgettünk. „Édes lelkem, — mondom — a legnagyobb bajból mentettél meg!” „Fiske — válaszolja — te meg testvéreként állottál mellettem a mult éjjel az előszobában.” Amikor azonban a heked közelébe értünk, nagy félelem száll meg bennünket és elhallgatunk. A szívünk azt sugja, hogy ránk nem vár ott semmi jó és hogy ez az éjszaka nem fog csak olyan egyszerűen elmúlni...

A házajtó egyik szárnya nyitva volt, a másikat betámasztották, az utcáról keskeny fénycsik világít be az előszobába. Aggódo szívvel állottunk egy darabig a kapuban, azután lassan én megyek be először. Amint az előszobába lépek, azonnal ott látom a vöröshajut és a feleségemet, amint az ajtóban ülnek és a teli zsákból nagy étvágyal falatoznak. A fickó valamit odasug a feleségemnek és eltűnik. A feleségem felugrik és nekem támad: Te ilyen és olyan. Hogy szállna apádba a gonosz! Majd adok én neked egész éjszaka egy ilyen utca-katival, egy ilyen semmirekellő személyvel az utcán csatangolni? (Folyt. következik.)

aratóénekelve
szóhi-jésive
Az előad
Különösen
meser szerep
derül sghon
repetet Baró
gi, Hoykó,
játémoztták, m
nérel fog d
.....

Látoga

A vörös em

(Timisoara)
Kelet tudósító
muntatára v
egy gyűlést v
Egy eze
fátalembert
piológó szemh
— Nagy
újégitő mind
kérem szépen
Pista zu neh
pardon egy k
Körülbelül
mitőben les
lyeket vigya
amely már r
és szinü női
Aztán beves
teremzést
ben székez v
mcsiban. A
esapán az ut
szék, melyek
Az Údv had
19. szám ala
hőrsőhőrtől fe
melyeknek te
ábrázolt. A
katedra szer
éppen az am
adott könyvé
Figyeltan
ben volt, de
általában fig
mindenkinek
szempár szeg
sen molett n
Kégen én v
labirintokkal
vettem észre
az előszobá
bátomat, már
solygó arcal
támlájára tel
a fiatalambe
met betöltő
hogy hangos
lapok kolum
mésároeről
apró homoc
szék lilimjai
férőkat!

Főlemben
kiszérni az e
— Az ű
emberek lel
riességet. E
minden csop
és millió em
nai sorába,
tőlünk és ti
itt most egy
desné. Az ű
a cimből kil
de nem abb
dolja. Nálun
szük és tud
eddig élte
sokára az ű
jutnak diad
less az emb
Ugy lát
fálbeszakító
mivel a gy
ő intarjúját
tődtől meg,
szembélyok.
és vörös ar
szemeivel be
olvasták fi

szkák

n. Irta Földes Imre.
Magyar Színházban

nagy és az őrmester, azakerült a szibériai itthon hagyott országhoz néhány hetes feladatok a feleségéhez. De amíg hazakerültek, addig a nők és a férfiak között ott a reménye nélkül az. Én hogy végre itt voltam, nagynatták az orosz hogy Oroszországgal sem valami mást is el ládi élet és boldogságunk idején, akkor, a sem volt a vissza. Éppitottak, mert a főnyra megházasodott a születtek, mert az a és nem tud egy. Aztán mégis csak a főhadnagytól otthon várta, az őrmestert és valahogy keveredtek, amikor egy-egy a háborús-emberi nyila. Oroszországból család. A főhadnagyság feleség a két gyermek pulya. A problémái, a háborús-emberi és fájón a meggyűlölet csak rá a problémák iradalmi és a könyvisművek. Valami keverés a tragikus problémák álltunk mind a orszorazági felesége orszorazigban és csak a adaptálva, a főszere viszont gyorsan a, akik a feleségét-országából megjött a az ut. Vége jó, min volt az az eleveben a igy tönkrevigjétegsége a drámban négy év óta csaknem a betegsége: az az a-hisgavapárti hang a harangközösséivel,

ebkendőjét szombat csirkéfogó azonnal az egyik sikátorban. A dül és azonnal elil-

a pincéhez szalad, pzelejk azonban fáj, hogy elévedt az azt a helyet, ahol nagyobb bajban városban ki kell szanalat drága és megjon, s nem találja a megkönyörült rajta t és kiszabadított... edvvel beszélgettünk — a legnagyobb iske — válaszolja — a mellett a múltkor azonban a hekkélelem száll meg. A szívünk azt sugja, mmi jó és hogy ez olyan egyszerűen el-

a nyitva volt, a má-cáról keskeny fényba. Aggódo szívvel apuban, azután las- r. Amint az előszo- tom a vöröshajut és tóban ülnek és a teli falatoznak. A fickó mnek és eltűnik. A m támad: Te ilyen ádba a gonosz! Majd aka egy ilyen utca- ekelő személylyel az (Folyt. következik.)

aratódnékeivel, számadó juhászaival és szögdi szőbi-jésseivel.

As előadás a maga teljességében jó volt. Különösen jó volt Forgács a hazakerült őrmester szerepében. Nagyszerű humorával állandó derültségben tartotta a nézőteret. A többi szerepeket Baróti Erzsé, Tóth Béke, Dajka Margit, Hoykó, Kemény, Mihályffy és Réthely játszották, mindannyian jól. A közönség tetemesül fogadta a bemutatót.

Látogatás a temesvári Údv hadseregénél

A vörös ember monológja. Sírní vagy nevetni szigorúan tilos!

(Timisoara Temesvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Van szerencsém! Az Uj Kelet munkatársa vagyok és nagyon szeretnék kérem egy gyűlést végighallgatni. Egy szép nő, vörös haja, vörös arcu sovány fiatal ember fogott kezét velem és szakadatlanul piálógó szemhéjakkal egész értelmesen dadogott: — Nagyon örülünk kérem szépen... igen... újságíró mindenestre... tessék talán befáradni kérem szépen... itt ebben a szobában... bitte Plasztu nehmen... tessék talán helyet foglalni... pardon egy pillanatra...

Kortólbeinl ezeket a szavakat rádiózta a fülemben, miközben lesegítette a kabátomat, kalapomat, melyeket vigyázva akasztott egy fűgás állványára, amely már roskadásig tele volt különböző minőségű és színű női és férfi kabátokkal és kalapokkal. Aztán bevezetett egy szűsas égővel világított kis teremcsomót szobába, ahol pontos egymásutáni rendben székek voltak elhelyezve, éppen úgy mint a színházban. A székek legnagyobb része foglalt volt, csupán az utolsó sorban maradt még négy üres szék, melyek egyikén, a 78-ason foglaltam helyet. Az Údv hadserege temesvári csoportja Filler utca 19. szám alatti helyiségében voltam. A falakon köröskörül fekete keretekben linoleum metszetek, melyeknek fantasztikus kirajzolása bibliai szenteket ábrázolt. A széksorok előtt, szemben az ajtóval katedra szerű emelvényen ült az ezredes, aki éppen az amerikai „elvtársak” egy legutóbb kiadott könyvéből olvasott fel érdekes részleteket.

Figyeltem, mert mindenki figyelt, aki a teremben volt, de nem úgy, mint ahogy előadásokon általában figyelni szoktak, hanem úgy, mintha mindenkinek a fejét egy hipnotikus erőjű reflektor szempár szegte volna az asztalnál ülő meglehetősen molett nő felé. Itt mindenki tag volt már. Idegen én voltam csupán. Füleim szinte táguló labirintokkal fogták fel a beszéd hullámait és nem vettem észre, hogy az illető vörös fiatal ember, aki az előszobában nagy udvariasan segítette le a kabátomat, már mellettem ült, sőt barátságosan mosolygó arccal, hosszú sovány karját már a székem támlájára tette. Nem volt bizalmat gerjesztő annak a fiatalembernek az arca és csupán az egész terem betöltő ájtatos csend akadályozott meg abban, hogy hangosan ne figyelmeztessen. Hiába, mióta a lapok kolumbnus cikkeket írnak a hannoveri tömegszeszororól s amióta almatlan éjszakákon csupa apró homoszexuális kéjgyilkosokká nőnek a mezők lilomjai és az erdők fáit, azóta nem szeretem a férfiakat!

Felémhez hajolt és igyekezett magyarázatokkal kisérni az ezredesnél felolvasást:

— Az Údv hadserege kérem megtisztítja az emberek lelkeit és visszaállítja a földön az emberiségét. Erre van hivatva az Údv hadserege minden csoportja, természetesen a nép is; millió és millió ember lépett be az Údv hadserege katonái sorába, akik lelki megtisztulásukat várják mitőlünk és tisztjeink által terjesztett eszméktől. Ez itt most egy gyűlés; az, aki ott felolvas, az ezredes. Az Údv hadserege ugyanis kérem, mint már a címből látható, katonailag van megszervezve, de nem abban az értelemben, ahogyan azt ön gondolja. Nálunk ugyanis az eszme a fegyver. Hiszünk és tudjuk, mert a mi meggyőződésünket az eddig elért eredmények építették fel, hogy nem sokára az Údv hadserege által terjesztett eszmék jutnak diadalra az egész világon s akkor boldog lesz az emberiség.

Ugy láttam még sokat akar beszélni, de én félbeszakítottam azsal, hogy most nem érek rá, mivel a gyűlést akarom inkább végighallgatni. Az ő interjúját majd legközelebb. Csopót sem sértődött meg, ugylátzik azt is tiltják a szervezeti szabályok. Viszakhasta széken támlájáról a kezét és vörös arcával, vörös hajával, bágyadt vizenyős szemével és egész testével ő is az ezredesnél felolvasását figyelte.

Csak most volt alkalom tulajdonképpen arra, hogy szemügyre vegyem, kik itt a tagok és kikkel vagyok együtt, kiknek van szükségük lelki távolságra. E dekes társaság volt ez. Az ember talákozhat velük külön-külön is az utcán, lávéháiban, vagy irodák irógépeinél, de akkor nem érdekesek. Így együtt azonban igen. Vége volt a gyűlésnek, a tagok egymásután mentek az előszoba fogasához. Statisztikát csináltam róluk, nem mind a hetvenről, hanem csak egy párról. Egy alacsony, kövér, kopaszfejű bácsi jött legelő. Látszott rajta, hogy az Údv hadserege minden szatályát, rendelkezését még álmában is betartja. Astán jöttek a diákok, akik nevettek, dacára a vörös fiatalember hozzám intézett beszédének egész biztosan csak mulatni jöttek az Údv hadsereg összejövetelére. Vén kis-aszonyok, vörös boával, magas sarku fél cipőben, legkevesebb 35 évvel. A végén előolvastam az elő-

szoba falára kifüggesztett rendelkezéseket, melyeket az Údv hadserege minden tagjának kötelessége a legszigorúbban betartani. A rendelkezések a következők: Olvasni tilos. Mosiba, színházba, lávéhába, korszóra és olyan társaságba járni, melyekben fiatal hölgyek vannak tilos. Nőknek udvarolni tilos (ferfiknak szintén). Az Údv hadserege gyűléseire világos ruhában jönni tilos Csokoládéni tilos. Nevetni tilos. Sírní tilos. A példára köpni tilos. Opatno jévan se naguti, kihajolni veszélyes. Ma kihajoltam és leszédültem az utcára. Mellettem az egyik diák, aki az előbb nevetett a gyűlésen most egy diáklányhoz csatlakozott és nagy lendülettel udvarolni kezdett. A korszón jökedvü emberek tömege hullámszott és tágult tüdejébe szivta a decemberi este tündő friss levegőjét, mely most vad táncokban áramlott a város körül... Keleti Sándor

Sulyosan megverték négy ötödéves orvostanhallgatót

Az egyetemi hatóság és a rendőrség passzív viselkedik

(Cluj-Kolozsvár, dec. 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A diákmozgalom évfordulójának tüntetésekkel kapcsolatos megünneplése óta a kolozsvári egyetemen újra napirenden vannak a brutalitások. Az esti órák után valóságos küzdőtérrel válik a klinikák környéke, botokkal felfegyverkezett fiatal emberek valóságos hajtóvadászatot rendeztek a zsidó diákokra. Míg eddig csak az alsóbb évfolyamok zsidó diákjait brutalizálták, addig ma az ötödéves orvostanhallgatókat — csupa felnőtt embert — verték véresre. Az egyetemi hatóságok és a rendőrség pedig a kinyújt sem mozdítja ezeknek a hallatlan állapotoknak a megszüntetése érdekében. Ma este hat órákor, amikor az ötödéves orvos-

tanhallgatók az elmeklinikáról kijöttek, a sötét utcában botokkal felfegyverkezett jogászok és fiatalabb évfolyamu orvosok kiszemelték a zsidókat és négy diákot a szó szoros értelmében véresre vertek. Az egyik zsidó orvostanhallgatót addig ütötték, míg elterült a földön. A földön tetregő és több sebből vérző diákot tovább is ütlegelni akarták, de az ötödéves román medico-militarok körülfalták és nem engedték tovább bántalmazni. A négy összevert zsidó diák közül kettő sulyos sebekkel lakásán fekszik. A késő esti órákban arról értesülünk, hogy az egyik inzultált zsidó diáknak jobb alsó karját eltörték.

Nem helyezik át Csernovitzba a kolozsvári román operát

Erélyes cáfolat a felozlatás hírével szemben. Az opera közeli kulturprogramja

(Cluj-Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár kulturális élete az impériu nváltzás után hatalmas értékkel gazdagodott: a román operával. A zenei kultúra mindenestre az a terrénom, melyen minden faj és nemzeti elfogultságot félretéve kellene találkozniok a zene barátainak. A „művészetek művészete” azonban Kolozsváron mindeksideig nem talált igaz barátokra, aminek legkétszegtelenebb jele, hogy a román operának ma sem alakult ki egy állandó közönsége s bár a helyi aránylag igen olcsók, az opera mégsem eléggé látogatott. Holott rendezés, zenekar és általános nívó tekintetében a kolozsvári román opera kétségkívül világvárosi nívón áll s a hiányokat is teljes erővel igyekeik eliminálni az igazgatóság.

előadás rugeteg pénzt emészt fel, amire nincs fedezet. É, jóllehet starokat még alig sikerült felneveltünk, a kórust és zenskart egyre javítjuk, egyre bővítjük. — A zenekar még most se teljes, de rövidesen azzá lesz. S ha ez megvalósul, akkor eljön az ideje az igazi zenekultúrának: a simfonikus zenekari előadásoknak, mely minden bizonytal meg fogja hódítani a ma még nemzeti és sovén szempontok miatt távolmaradó közönséget is. Hiszük, hogy a zenekultura terénuma lesz az, mely közelebb hozza a divergens lelkeket és lehetségessé teszi, hogy Kolozsvár zenei s általános művészeti kulturája a legelőkelőbb nívóra emelkedjék. — Az opera művészeti személyzete egyébként lázasan készül több repriizre és premierre. E hó 26 án egy román zeneszerző operája kerül színpadra: Tiberiu Brediceanu „Seara mare” je, melyek összes díszletei tiszta biedermayeri stílusban készültek. Február végén szenzációs bemutatója lesz az operának: Wagner Richard egyik legklasszikusabb operája, a „Walkür” kerül színpadra. Ezt megelőzőleg a „Tannhäuser”, „Lohengrin” és „Sába királynője” című operák fognak repriizként színpadra lépni.

Nemrégiben híre ment, hogy a kolozsvári opera nem bírja tovább a deficitet s elmege Kolozsvárról. Az Uj Kelet munkatársa, hogy a hír valóságáról meggyőződést szerezzen, felkereste az opera egyik vezetőemberét, aki a szállongó hírekkel kapcsolatban a következőket mondotta munkatársunknak:

előadás rugeteg pénzt emészt fel, amire nincs fedezet. É, jóllehet starokat még alig sikerült felneveltünk, a kórust és zenskart egyre javítjuk, egyre bővítjük.

— Azt a hírt, hogy a kolozsvári opera végleg felozolna, határozottan meg kell cáfolnunk. Erről szó sem volt. A hírből mindössze annyi igaz, hogy a kolozsvári opera társulata március havában egy havi vendégzereplésre megy Csernovitzba, ahol a város vendége lesz. Ezzel a minisztérium kulturmissziót akar teljesíteni. Az énekek ingyen vanuti jegyet és lakást fognak élvezni. Anyagi hasznót nem remél az opera igazgatósága ettől a turnétól, de ez nem is volt célja.

— A kolozsvári opera igazgatósága el van tökéltve arra, hogy mégis meg fogja hódítani a közönséget s felrázza közönyéből. Ez annál inkább lesz lehetségés, minél állandóbb lesz a zenekar és a kórus személyzete, melyek eddig minduntalan változtak. Mi érezzük misszióinkat és semmiesetre sem gondolunk arra, hogy feladjuk négy nehéz év munkival teljes eredményeit.

— Ami a közönség közönyét illeti az operával szemben, ez tisztára anyagi kérdés. A minisztérium szűkkelű az operával szemben, mely pedig zenekar és kórus tekintetében, de sőt néha rendezés dolgában is felülmulta a bukkaresti operát. Pédig egy több milliárdos költségvetés igazán nem érezne meg egy-két millió többletet, amivel a kolozsvári operát közkedvelté lehetne tenni. Mert a látogatottság hiányát főleg az okozza, hogy az operának nincs módjában gyakori premiereket nyújtani a közönségnek, amely már unja a sokszor bemutatott Verdi- és Puccini-operákat. Egy-egy új

— Országos autobusjárat Angliában. Londonból jelentik: A város autobusforgalmi hivatala elhatározta, hogy az autobusjáratokat az egész országban kiterjeszti. A terv megvalósulása esetén az államvasutak komoly konkurrenssal állának szemben. Az első ilyen hosszabb autobusjáratot most akarják életbeléptetni London és Bristol közt, tehát százhusz angol mérföldnyi távolságon. Az autobus Londonból indul reggel kilenckor és Bristolban van délután félhatkor, mintán déiben lunchre valahol megállót tartottak.

Hírek Palesztinából

Palesztinai list Szaloniki számára. Jaffából jelentik: A szaloniki zsidó hitközség palesztinai malmokban huszonöt tonna pészach lisztet rendelt. A lisztből pészach sütnek és valamivel drágábban adják a rendszer pészachnál. Az ilyen módon elért összeget jótékony célokra fogják fordítani.

Báró Edmund Rotschild Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: Báró Edmund de Rotschild, a palesztinai zsidó kolonizáció „atyja” a jövő hónapban Palesztinába jön, hogy a kolóniákra és városokra ellátogasson és személyesen is meggyőződjön az ország szokatlan fejlődéséről.

Új ipartelepek Palesztinában. Jaffából jelentik: Bolgár zsidók legközelebb halakonzervgyárat fognak felállítani kéteszer font alaptőkével. Ugyancsak bolgár zsidók cigarettagyárat is létesítenek, amelynek alaptőkéje huszonöt ezer font sterling.

Asquith a zsidó kolóniákon. Jeruzsálemből jelentik: Asquith volt angol miniszterelnök és az angol liberális párt vezetője palesztinai útja alkalmával meglátogatta a zsidó kolóniákat is. Autóval jött Dégániába, Kneretbe és Balfuába. Az angol államferfi alaposan érdeklődött a zsidó munka iránt és eszdelatát fejtegette a kolóniák teljesítménye fölött.

A Palesztina kivándorlás Trieszten keresztül. A trieszti Palesztina-hivatal most megjelent kimutatása szerint az év januárjában 91 februárban 192, márciusban 220, áprilisban 229, májusban 450, júniusban 379, júliusban 210, augusztusban 644 szeptemberben 538 októberben 412, összesen 8174 Palesztinába kivándorló utazott ott keresztül. Ez a szám 1644 tel haladja meg 1923. évben kivándoroltak számát.

Amerikai vélemény az épülő zsidó nemzeti otthonról. Newyorkból jelentik: Mr. Albert H. Patney, a Közép Kelet ügyosztályának volt főnöke és a Newyorki egyetem jogi fakultásának jelenlegi dékánja, a Zsidó Tavirati Ügynevelő egyik megbízottjával beszélgetést folytatott, melynek során kijelentette, hogy elolvasta a Jewish Agencynek a népszövetség mandátum-bizottsága elé terjesztett jelentését. Rendkívülinek nevezte a teljesítményt, amelyet a zsidók a Balfour-deklaráció óta Palesztinában felmutatnak. Szilárd a meggyőződése, hogy a zsidó nemzeti otthon meg fog valósulni.

Negyarányu építkezések Tel-Avivban. Palesztinai tudósítók jelentik: Az utóbbi hetekben Palesztinában, de különösen Tel-Avivban nagy építkezési láz uralkodik. A nyár folyamán bevándoroltak nagyrésze még mindig lakás nélkül van, mert az újonnan épült házak a lakásüzletséglet távrolról sem elégitik ki. Havonta körülbelül 300 szobát kellene építeni, vagy még ennél is többet, hogy mindenkinek jutna hely. Az elmúlt hónapokban Tel-Avivban több mint 300, többnyire kétszobás házat épült, de ez még a kereslet felét sem elégiti ki. Ennek oka egyrészt az, hogy a bevándorlók száma rohamosan növekszik, akiknek nagyrésze Tel-Avivban telepszik le. A lakásbiánnnyal jár az építkezési telkek árának rohamos emelkedése. Már kezdik a 16-17 év előtt épített házakat lebontani és ezek helyébe hatalmas bér- és áruházakat építenek. Ha a bevándorlás a mostani keretek között mozog továbbra is, akkor még ezer új háznak a felépítése sem fogja a lakásínséget enyhíteni.

A Károlyi-vagyonra kimondott elkobzási ítélet nem a teljes vagyonra vonatkozik

A magyar nemzetgyűlésen a zsidókkal való kibékülést hirdették. Az ellenzék nem vett részt az ülésen

(Budapest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Károlyi Mihály vagyonszekobzási ítéletével kapcsolatos iratokat a Kuria visszatudta a törvényeseknek, ahol egy újabb főtárgyaláson fogják az ügyet pontról pontra érdemlően lefolytatni. A törvényesek meg fogja állapítani, hogy Károlyi vagyonából, illetve hitbizományából mely birtoktesteket kobozzanak el a kincstár javára. Vélőszintű, hogy az újabb tárgyaláson a törvényesek a földbirtokrendező bírósággal fog karöltve dolgozni. Az elkobzás nem a teljes Károlyi vagyonra vonatkozik. A bíróság ugyanis jogosult a hitbizomány egyes részait Károlyi Mihály birtokában meghagyani, vagy bizonyos külön megjelölt birtokrészeket és épületeket a család más tagjaira áthárítani és kijelenteni. A Kuria ítélete a kincstár részére egymilliórd, Nagy V. és Buza B. ráadások ügyvédek részére kétszázmillió, a zárgondnokok részére százmillió korona perköltséget állapított meg, melyeket Károlyi Mihályt kell megfizetnie. Meg lehet, hogy a Károlyiak meghagyott birtokrészeket a perköltségek biztosítására fogják lefoglalni.

A nemzetgyűlésen ma az új házszabályok mellett kezdtek meg az indemnitás vitáját. Kállay Tamás egységespárti képviselő az úr ellenzéki padosorokra mutatva hangsúlyozta, hogy a szociáldemokraták a gyűlölet politikáját hirdették s a legdurvább hangú rágalmasokat honosították meg a nemzetgyűlésen, ennek következménye a sok úr padosor. A zsidókérdésről szólva kifejté, hogy nem lehet az egész zsidóságot egy kalap alá venni és nagyon szeretné, ha elkezdődne a kibékülés folyamata. A választójog kérdésében a nyílt szavazás híve mindaddig, amíg a polgárságot meg nem szervezik. Amíg ez meg nem történik, nem lehet bevezetni a titkos választójogot. Kállay után Rassay Károly ellenzéki képviselő beszélt, aki sem politikai, sem parlamentáris szempontokból nem tartja helyesnek az ellenzék távolmaradását, a szociáldemokraták magatartását illet leg az hangoztatja, hogy nagyon jó lenne, ha Garami Ernő vehetné át irányításukat. Minden tekintetben a titkos választójog hívének vallja magát.

Egy év alatt ötezer munkást bocsátottak el a Resica-műveknél

További munkáselbocsátások várhatók. Az állam nem fizeti ki a gyárral szemben fennálló tartozásait

(Timisoara-Temesvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Resica művek, amely az ország legnagyobb vas-és gépgyára, alig egy év leforgása alatt több mint ötezer munkást bocsátott el. Ez a tömeges munkáselbocsátás nagy mértékben hozzájárult az országban már katasztrófálisra fejlődött munkanélküliséghez. Tgadhatatlan, hogy a Resica-műveknek éppen úgy, mint a többi nagy vállalatoknak is óriási nehézségekkel kellett megküzdeni az elmúlt gazdasági évben, de a leépítéshez hozzájárultak olyan momentumok is, amelyeknek előidézői egyedül a pénzügyi kormány rövidlátó politikája volt. A kormány, míg egyfelől állandóan megoldási lehetőségek után kutat a munkanélküliség enyhítésére, nem teljesíti a vállalatokkal szemben fennálló tartozásaiak kiegyenlítését és ezzel olyan helyzetbe hozza a vállalatokat, hogy kénytelenek füzemredukciót alkalmazni, ha csak a végleges összeomlás veszélyének nem akarják magukat kitenni. A „Resica” művek egy évvel ezelőtt még

ötezer munkást foglalkoztattak. Ezzel szemben ma még ötezer munkás sem dolgozik a vállalatnál. A géposztályai például, ahol 2500 munkás volt foglalkoztatva, ma alig 250 ember dolgozik, vagyis alig egy tizedrézre az előbbi létszámnak. Az Uj Kelet munkatársa érdeklődött a nagyarányu leépítés ügyében és feltétlenül megbízható helyről azt az információt kapta, hogy a Resica-műveknél további nagyarányu munkáselbocsátások várhatók. A géposztályt, valamint ennek melléküzemelt rövidesen beszűkítették és ezen üzemeknél csupán tavasszal fogják a munkát újból megindítani. Ez a nagyarányu leépítés azért vált szükségessé, mert a vállalat olyan súlyos válságba került, hogy füzemét csak a legnagyobb áldozatok árán tudja fenntartani. A válság oka az általános gazdasági krízisen kívül az, hogy az állam nem fizeti meg a gyárral szemben fennálló tartozásait és a fizetést eddig többszöri intervenció dacára sem teljesítette.

Chamberlain vitája a népszövetséggel a Palesztina-jelentés miatt

A népszövetségi tanács hozzájárult a mandátum-bizottság jelentéséhez

(Genf, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) E hónap tizedikén tárgyalta a népszövetségi tanács pécsüma a mandátumbizottság jelentését, amelyet Unden s éi miniszter terjesztett elő. A jelentés tartalmazta a palesztinai angol közigazgatás köztös föladatára: egyrészt, hogy a zsidó nép számára nemzeti otthon teremtésén, másrészt hogy az ország lakosságának kívánságait kielégítse és hozzásegítse Palesztina önkormányzatának kiépítéséhez. A pécsüma a zsidó bevándorlás tekintetében közlekedő információkat kért a mandátumbizottságtól, vajjon a bevándorlás arányban állott-e az ország közigazgatási befogadó képességével és vajjon a bevándorlók elhelyezése megfelelt-e az ország mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari szükségleteinek. Unden miniszter ezzel a megjegyzéssel zárta jelentését, hogy a bizottság így kezelt föladatát a lehető legmegfelelőbben megoldani, a nehézségek azonban magában a Palesztina-mandátumban rejlenek. Chamberlain angol külügyminiszter szólásra emelkedett és kijelentette, hogy a mandátumbizottság megjegyzését a bevándorlási elemekre vonatkozólag nem helyeseli. A zsidó beván-

dorlók száma megfelel az ország emberanyag-szükségletének. A bevándorlók ugyanis mezőgazdaságilag jól ki vannak képezve és ahol ez az eset nem áll fenn, ott a bevándorlók a viszonyokhoz gyorsan és ügyesen alkalmazkodnak. Munkájuk eredménye is ezt bizonyítja, különösen G. illeában. Másrészt Palesztinába jómódu elemek is bevándoroltak, akik az ország ipari és mezőgazdasági fellendüléséhez sokban hozzájárultak. Theodori márké, a mandátumbizottság elnöke, emelkedett ezután szólásra és kifejtette, hogy a bizottság elismerte a brit közigazgatás munkáját Palesztinában, mégis kötelességének érezte a mandátumbizottság, hogy figyelmeztesse az angol közigazgatást a kétszeres feladatra, amelynek megvalósítása reá hárul. Chamberlain másodszer is szóba került a bíralatot mondott a mandátumbizottságnak az arab panaszok tekintetében tanúsított magatartásáért. Chamberlain kifogásolta, hogy jölehet Sir Herbert Samuel az arab panaszokat tényekkel cáfolta, a mandátumbizottság mégis felzólította az arabokat egy új memorandum benyújtására. Az angol külügyminiszter fejtegetései meglehetősen éles hangnemben folyt le.

Mindenkinek érdeke,
hogy összes férfidivat és női kalapszükségletét szerezze be az

„Old England“

Cluj, Regele Ferd. 22.
szám alatt tartandó hatóságilag engedélyezett

végelárusításon.

Teljes üzletfelosztás!

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi es banyagi szidoseg napilapja... Szerkesztok: Gieszkaly Janos es dr. Marton Ern.

Sztrájkba léptek az aradi textilgyár munkásai

A sztrájkoló munkások szama megközelíti a hétszázat

(Arad, december 17. Az Uj Kelet tudóstájékoztatója.) Az aradi textilgyár munkásai ma délelőtt sztrájkba léptek. A munkások már hetekkel ezelőtt azzal a kéréssel fordultak a gyár igazgatójához...

A tárgyalások alatt különböző megoldási lehetőségek merültek fel, de ezek a megoldási lehetőségek az időközben feszültté vált helyzetben nem bizonyultak kielégítőeknek...

Értelmezésük szerint a sztrájk ügyében újabb tárgyalások indultak, a mely tárgyalásokban a hatóság részéről a munkügyi inspektorátus is képviselteti magát...

Az erdelyi szidó jogvédő iroda felhívása. Az erdelyi szidó jogvédő iroda ma az alábbi felhívással fordult az erdelyi szidó hitközségekhez: Az állampolgársági törvény életbelépésével kapcsolatban nyomatékosan hívjuk fel újra az összes hitközségeket...

Jakobi Dudi emlékünnepe Kolozsváron. Románia összes sportgyestestjei díszes és gyönyörteljes ünnepséget tartanak a tragikus elhunyt ifjú sportférfinak, Jakobi Dudi emlékének.

Nagy tárvész Newyorkban. Newyorkból jelentik: Newyorkban tegnap nagy tárvész keletkezett, amelyben számos ház elpusztult és heten meghaltak.

Jogvégtzettségű masamódeleányok. Párisból jelentik: Az akadémiát pályák túltengését mostanában nemcsak férfiak érzik, hanem a nők is, különösen azok, akik a jogi pályát választották életpályájuknak.

Békművek kiállítása. Berlinből jelentik: A huszonharmadik világkongresszus alkalmából a nők nemzetközi béke és szabadságünnepére rendezett, amelyen minden nemzet művészei kiállíthatnak háborúellenes jellegű műveiket.

Temetőt keresek. A lengyelországi szidó lapokból a következő különös és megható történetet olvassuk.

Podbrodzie városkában nemrégiben feltűnt egy kocsi, amelyen egy pergamentre aszott arcú öreg anyóka ült. Mellette egy sűrű hóvert, rajta két héber szó: „Po nitmenah” (itt nyugosik) volt aranypléb bevésve.

Van itt nálatok — kérdezte az öregasszony — egy méltó, szép temető?

Miért akarja ezt tudni, anyóka?

Miért? hátha meghalok utóbban.

A különös atas eseten így folytatta:

Százhat éves vagyok és egy leányom él Kovnában. Már régóta nem látam őt és ellenállhatatlan vágy fogott el gyermekem után. Kocsit béreltem és előre kifizettem az árát, hogy Kovnába hozzon. Vasúttal nem akarok utazni, mert nem olyan biztonságos, mint a kocsi.

A százhat éves asszony így vándorol helységről helységré, melette sűrű hóvert és mindenütt megkérdezi, van-e a községben számára megfelelő temető.

Köszben pedig egyetlen nagy óhaja van: hogy halála előtt gyermekét láthassa.

A háborús sérülések okozta vaknag gyógyítása. Párisból jelentik: Korábban két évvel ezelőtt kezdett doktor Bonnefont bordauxi orvos foglalkozni a háború alatt megvakultak gyógyításával. Az orvos kijelentette, hogy véleménye szerint meggyógyíthatók mindazok, akiknél a megvakulás oka nem a szem fóréreinek sztrabizolása volt.

Karácsony bőjthetében tilos a táncmulatság. Gréta Ovidius, Kolozsvár rendőrprefektusa a bűnyomintási érium 97303/24 számu szabályrendelete értelmében a következőket rendelte el: A karácsonybőjt utolsó hetében mindennemű táncos egybekötött mulatság tilos.

Ifjúsági, képes-, mesés-, továbbá minden nyelvű irodalmi és tudományos könyvek óriási választékban előnyös árban Lepageál, Kolozsvár. Jegyek ingyen. Postexpedició prompt.

Az Ezra könyvtár felhívása. Az Ezra szidó főiskolai hallgatók egyesületének könyvtára kéri azokat az urakat, akiknél hosszabb idő óta vannak kiolt könyvei, hogy a kölcsönvett könyveket a könyvtárhoz vagy pénteken délután 1-3 óráig az Ezra könyvtárhelyiségébe (Király-u. 2.) hozzatni sziveskedjenek.

Sevresben súlyos testisértésnek minősítik a boxolást. Párisból jelentik: A Paris melletti Sevresben, mely főleg porcellángyártásáról nevezetes, a polgármester rendeletet adott ki, amelyben a boxolást mint durva és nemtelem sportot betiltja.

Uj nagy cukorgyár épül Londonban. Londonból jelentik: Egy angol társaság háromszázötvenezer font tökével új cukorgyárat épít fel, amelyben a magyar cukortermelők nagy részesedéssel vesznek részt.

Világkiállítást rendeznek Párisban. Párisból jelentik: A jövő év tavaszán világkiállítást fognak rendezni Párisban. A Szajna közvetlen közelében, a Mars-mezőn az építkezések már folynak.

Ügyvédi hír. Dr. Francovici Jenő ügyvéd Bucuresteben irodáját Strada Franklin 5 sz. alól 8 rad. Bradului 8 szám alá helyezte át. Telefon: 37-58.

A legöregebb élő ember. Konstantinápolyban a napokban Loro Agha kurd származású ember százötvenedik születésnapját ünnepelte. Loro Agha ezzel a születésnapjal rekordot állított az összes élő emberek életkora tekintetében.

Ügyvédi Határidőnapló 1925. Lepageál Koloz-var 360 Lej.

Purgo — eredeti dobozban — az egyedüli biztos használatra. (1)

Advertisement for 'Nagykarácsonyi vásár' (Great Christmas Market) featuring 'B.L.A.T.T.' (Blatt) products. It lists various items like 'pár kötött női harisnya', 'pár fióhr harisnya', '6 pár női harisnya minden színben', etc., with prices. The address is 'Plaşa Unirei 13.' and it mentions 'Blatt harisnyái a legjobbak'.

si ítélet nem... Az ellenzék nem... ma az új házszabályok... az indennitas vitáját... párti képviselő az úr... mutattva hangulatosan... ák a gyűlölet politiká... rvább hangú rágalmes... g a nemzetgyűlésen, en... ok tíres padsor. A szid... í, hogy nem lehet az... lap alá venni és nagyon... a kibékülés folyamata... en a nyílt szavazás híve... grárogat meg nem szem... em történi, nem lehet... ztójogot. Kállay úrn... i képviselő beszélt, aki... lamentáris szempontok... ek az ellenzék távol... omokraták magatartását... , hogy nagyon jó lenne... etné át irányításukat... itkos választójog hívé...

ocsátottak... fizeti ki a gyárral... ztattak. Ezzel szemben... sem dolgozik a váll... példánul, ahol 2500... atva, ma alig 250 em... llig egy tisedréze sz... társas érdeklődött a... gyében és feltétlenül... ez információit kapt... nál további nagyarány... tók a gépszatály, va... zett rövidesen beszám... nál csupán tavaszal... megindítai. Ez a nagy... ált szükségessé, mert a... váltásba került, hogy... bb áldozatok árán tudja... az általános gazdasági... z állan nem fizeti meg... ló tartozását és a fi... ervenció dacára sem...

vetséggel... íatt... ág jelentéséhez... z ország emberanyag... dorlók ugyanis mező... képeve és ahol es... t a bevándorlók a vi... zyesen alkalmazkod... oye is ezt bizonyítja... Másrészt Palesztinába... doroltak, akik sz or... hasági fellendüléshez... andátumbizottság el... szólásra és kifejtés... e a brit közigazgatás... mégis kötelességének... ag, hogy figyelmezt... tást a kétszeres fel... sításra reá hárul... r is sőt kér és eszt... manda um bizottságnak... ében tanúsított maga... ifogásolta, hogy jóle... az arab panaszokat... látumbizottság mégis... egy új memorandum... ügyminiszter fejte... hangnemben folyt le.

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári kisiparosok javaslata a kisipari kölcsönök ügyében

Huszmillió lejre van szükségük a kolozsvári kisiparosoknak

(Cluj-Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától) Tegnap számában beszámolt az Uj Kelet a kolozsvári kisiparosok hétfő délutáni üléséről. A már ismertett kérdéseken kívül az idegen szakmunkások ügyében hangzott el több felszólalás. A kamara vezetősége e kérdésben azon nézetének adott kifejezést, hogy az idegen munkások ügye sürgős megoldásra vár, mert a vállalatok állandó molesztálásnak vannak kitéve, de a belsődon mind nagyobb méreteket öltő munkahiány miatt is rendezni kell e kérdést.

Az idegen szakmunkások ügyének rendezéséről egyébként már tegnapi számunkban hírt adtunk és ismertettük a kérdés végleges megoldására vonatkozó miniszteri tervezetet, amely szerint bizottságok alakulnak, amely bizottságok hathónaponként fogják megállapítani, hogy egyes vállalatoknak hány néküldhetetlen idegen szakmunkásra van szükségük.

A kormány által hibcsúszandó kisipari hitelek ügyében a gyűlés a következő határozati javaslatot terjesztette a pénzügyi kormányhoz: 1. A kormány által a kisiparosoknak adandó kölcsönt nem mint a tervezet írja hat hónapra, hanem legalább egy évre folyósítsák s amennyiben a kölcsönvevő a kölcsön visszafizetését ingatlannal garantálná, ez a lejárat meghosszabbítható legyen. 2. A kölcsönt megelőző és a Banca Nazionale szervei által végzendő szemlelő méréséket legyen, legfeljebb a

kölcsönadott összegnek egy százalékát tegye ki. 3. Minthogy több esetben előfordult az, hogy a Creditul Industrial a kölcsönt építőiparosoknak és kőfaragóknak megtagadta, a kormány hasson közre, hogy az építőiparosoknak és kőfaragóknak is az iparosok köze sorozatosanak és mint ilyenek kölcsönt kaphassanak. 4. A Creditul Industrial által juttatandó kölcsön garanciáit legyenek és ilyenképp fűgadtassanak el: a) terhmentes ingatlanok; b) nyers és feldolgozott anyagok; c) a kisiparosok műhelyeinek felszerelése és gépei; d) személyi jóállás; e) a kisiparosoknak az állammal és magánszemélyekkel szemben fennálló követelesei; f) hosszú lejáratu aranyvalutájú jelzálogos kölcsönök; g) vállalkozások alkalmával az állami hivataloknál letéteményezett garanciák (kollektív szövetkezeti vagy szindikátus garanciák). 5. A kölcsönvevő összeg kamata a közvetítő bankok közvetítési díjával együtt ne haladjék meg a 12 százalékot. Amennyiben a kolozsvári ipartestület keretén belül hitelössvetkeztet vagy bank létesülne, úgy a kölcsön közvetítése ezt az intézményt illesse meg, amelyből az adminisztrációs költségek levonása után egy tartalékalap létesülne az esetleges veszteségek fedezésére. Ezen intézmény egyöntetű felelősséget vállalna minden egyes taggal szemben. 6. A kolozsvári kisiparosoknak 20 millió lej hitelt folyósítsa a Creditul Industrial.

Felbomlik a jugoszláviai cukorkartell. Zágrábból jelentik: A nemrég megszűnt jugoszláviai cukorkartellról gazdasági körökben az a hír terjedt el, hogy a kartell felbomlóban van. Az elmúlt héten a cukorkartell elhatározta, hogy a cukor árát ismét 25-50 parával emeli. Ennek a tervnek végrehajtását azonban a cseh korona esése megakadályozta. A kartellben tömörült gyárak között elégedetlenség mutatkozik a megállapított eladási kontingensek miatt és hír szerint igyekeznek a kartell megkerülésével a kontingensen felül is árut eladni. Beavatottak azt jósolják, hogy a kartell emiatt közvetlenül a karácsonyi ünnepek után felbomlik.

Vasúti tarifaemelés Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A kormány elhatározta, hogy az államháztartás többletkiadásainak fedezésére javaslatot dolgoz ki a vasúti személyszállítási tarifa következő felemelésére: a III. osztályon 10 százalékkal, a II. osztályon 20 százalékkal és az I. osztályon 40 százalékkal. Tervbe vették ezenkívül a telefon tarifájának 20 százalékos felemelését is.

Áprilásra elkészül az új kereskedelmi törvény. Bukarestből jelentik: A Sfatul Negustoresco bukaresti elnöki konferenciája delegációt menesztett Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszterhez a Vadul Comercial ügyében. A kereskedelmi miniszter a delegációnak adott válaszában kijelentette, hogy az új kereskedelmi törvény áprilásra elkészül és ez a törvény a kereskedők érdekeit teljes mértékben fogja eszolgálni.

A román-francia külkereskedelem leegyszerűsítése. Az Internationale Omnium Representation bordeauxi részvénytársaság terjedelmes átiratot intézett a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara vezetőségéhez, amelyben felhívja a kamara figyelmét azokra a nehézségekre, amelyek a francia-román külkereskedelemmel kapcsolatban fennállnak. A részvénytársaság közli, hogy a külkereskedelem leegyszerűsítése céljából közvetlen érintkezésbe kíván lépni a romániai export-termelőkkel, amelyek árúit közvetlen a francia fogyasztókhoz juttatja és viszont. A részvénytársaság e célból három osztályt létesített, nevezetesen: árúosztályt, nemzetközi szállítási osztályt és bankosztályt a pénzügyi tranzakciók eszközzésére. A kamara ve-

zetősége eseten is felhívja az érdeklődők figyelmét és kéri, hogy aki kapcsolatot akar teremteni a bordeauxi céggel, ezt a szándékát jelentsse be a kamara vezetőségénél.

A mai valutapiac

A mai napon tovább lanyhult a devisapiac. Az egész vonalon főleg a kínálat dominált. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 358-362, magyar korona 375-380, cseh korona 594-598, francia frank 1070-1080, svájci frank 3830-3875, dollár 19700-19800, angol font 930-93200, class lira 860-865.

Valutapiac december 17 én:

Bukarest. Devizák: Páris 1070, Berlin —, London 927, Newyork 19700, Róma 85600, Zürich 3850, Bécs 2800, Prága 598, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 735—, márka 4500, leva 185, török lira 108, font sterling 910, francia frank 1080, svájci frank 3750, class lira 830, drachma 380, dinár 275—, dollár 19400, lengyel marka 3300, osztrák korona 2800, magyar korona 2700, cseh korona 575.

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 12300—12200, Amsterdam 20835—20840, Newyork 5167/8—51675, London 242400—24231/8, Páris 278000—276750, Milano 222625—222500, Prága 156250—156500, Budapest 7025—7025, Belgrád 77025—77000, Bukarest 26000—25500, Varna 9950—9950, Bécs 7270—7270.

Párisi tőzsde: Bukarest 932, Zürich 35975.

Az Adriai biztosító társulat Triestben való nagy alaptőkeemlése. Triestben, a társulat székhelyén Dr. Frigyes Arnold alelnök elnöklété mellett f. év november hó 15 én renkívüli közgyűlés tartott, amelyen a nagy számban jelen volt részvényesek élénk hozzájárulása mellett az „Adriai biztosító társulat” részvénytőkéjének eddigi 20,000,000 ról 100,000,000 lírára való felemelése határozatott el, melyből 40,000,000 líra teljesen befizettetett. Az ezen tőkeemléstől előálló árfolyamnyereség a társulat szabad vagyontartalékaihoz fog csatoltatni, ami által ezek is legkevesebb 40,000,000 lírára emelkednek, teljesen eltekintve a társulat üzemi és más köztölt tartalékaitól. Elnök felsorolta azon indokokat, melyek a részvénytőkének ilyen rendkívüli mérvű emelésére

irányadók voltak; nevezetesen, hogy az eddigi társulati tőke az üzletek nagymérvű fellendülésével tovább már arányban nem állott. Elnök rámutat azon fényes eredményekre, amlyeket az „Adriai biztosító” Olaszországban, valamint tizenegy külföldi államban a közvetlen, valamint viszontbiztosítási üzle éven elért, mely utóbbiak Páris, London, Berlin és Wienben létesített négy saját viszontbiztosítási irodája tetemesen hozzájárult. A társulat üzleteinek a hátoru után való időben történt hatalmas emelkedést követően számok adatai: Díj- és illetékek évél az elemi ágaratokban: 1919 ben 50,000 000 líra, 1923-ban 167 000 000 líra; új üzletek az életbiztosítási ágazatban: 1919-ben 83,000,000 líra, 1923-ban 423 000 000 líra, mely számok a folyó évben tetemesen emelkedni fognak. Az „Adriai biztosító” rendkívüli pénzügyi hatalmát bizonyítja ama körülmény is, hogy nem kevesebb, mint tíz európai államban székelő tizenhete biztosító társulat tiszti érdeklődéséhez. Az „Adriai biztosító társulat” országunkban is erős gyökereket vert, mert működését itt az összes ágazatokban már évtizedek óta folytatja és átlalans bizalomban részesül, ami a mostani tőkeemelés folytán természetesen még jelentékenyen fokozódni fog. Tekintélyes képviselői élén már néhány éve a romániai igazgatóság áll, melynek székhelye a társulat nemrég Clujon felépített saját házában van.

Romania visszahajja a német csapatok által elvitt vagonokat. Bukarestből jelentik: A CFR központi igazgatósága a belga jóvátételi bizottság tagjaival folytatott tárgyalások eredményeként olyan értelmű egyezményt létesített, amely szerint Romania visszahajja mindazon vagonokat Németországtól, amelyeket annakidején a német csapatok elvitték.

Javult a világlaci index. Londontól jelentik: A londoni Economist indexet vezető világlaci árábról. Az Economist indexe szerint a világlaci árak novemberben az előző havi árnívóhoz viszonyítva 14 ponttal alacsonyabbak voltak.

Megvalósulás előtt az aradi villamosvasut. Aradról jelentik: Az aradi villamosvasut felépítésének ügye az elmúlt napokban egészen komoly stádiumba jutott. A város vezetősége már megkezdte tárgyalásait a nagyvárad vasútepitő társasággal, ahonnan, mint ismeretes, olyan ajánlatot kapott, hogy az egyesség megkötése után azonnal hozzáfognak a villamos vasut építéséhez, melynek munkálatait már 1925 ben befejezi, úgy hogy a vasut a forgalomnak átadható legyen. A nagyjelentőségű tárgyalásokban a város vezetőségén kívül a Banca Romaneasca és az aradi villanygyár igazgatósága is képviselve van.

Nagy karácsonyi nőka'ap vásár.
Csak dec. 31-ig fűtkepatok 275 l-j. Cilinder és borsony kalapok 390 lejtől az

"IDEAL"

kalapüzletben, Cluj, Calea Regele Feriand 8. szám. Golya-áruházal szemben.

A szalon legszebb díszegy

Kissling-csillár!

Román csillár- és bronzárugyár, Timisoara.

MILKA SUCHARD

TISZTAN ALPESI TEJ, KAKAO ÉS CUKOR.

Divatos nőkabátok végleges kiárusítása mélyen leszállított, minden elfogadható áron. **URANIA áruház** Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 34. Urania-mozival szemben. Strocco 168

Modern ruhafestés, tisztítás GINK-nél, GLUJ Lloyd 3022.

Csomagoló papirosért

barna 63/96 cm. 42 kg

telefonáljon Cluj 225-nek!

Ferencz Mendel

Külföldi, elsőrendű
minőség, olcsó!

Sir. F. David 16.

SPORT

A Hakoah továbbra is a bécsi bajnokság élén

Barátságos mérkőzésen kikapott az Admirától

Vasárnap Bécsben csak három bajnoki mérkőzés volt és azok közül kettő szennyezés eredményel véződött. Az Amateur eldöntetlenül végzett a Wackerrel és eráltak egy pontot veszítve, kevésbé veszélyeztetli a Hakoah bajnokságát. A másik meglepés a Vienna győztese a két héttel ezelőtt még kintinő márkás Rapid felett. A Hakoah befejezván bajnoki mérkőzéseit, barátságosakat játszik. Ezekon a mérkőzéseken azonban az első gólrutát lehetőleg pihentetik és új, fiatalabb játékosokat próbálnak ki. Így történt sztaun, hogy kikapott hétfőn az Admirától.

Részletes eredmények:

Bajnoki meccsek: Amateur—Wacker 1:1 (0:0), VSC—Slovak 2:0 (0:0), Vienna—Rapid 2:0 (0:0).

Barátságos mérkőzések: Admira—Hakoah 3:2 (2:1), Rapid—WAF 3:2 (1:0).

A vasárnapi mérkőzések után a bécsi bajnokság állása a következő:

1. Hakoah (10) 13.
2. Admira (10) 12.
3. Rapid (9) 11.
4. Amateur (9) 11.
5. WAC (10) 11.
6. Simmering (10) 11.
7. Wacker (10) 10.
8. Vienna (9) 9.
9. WSC (9) 7.
10. Rudolfshügel (9) 6.
11. Slovak (8) 5.

A zárójelben levő számok a lejátszott mérkőzések számát jelzik.

Prága. Viktoria Zizkov—Union Zizkov 5:1.

Meghívó a Hagyóber Sportegyesület 1924 december 22-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Calea Regels Ferdinand 52 sz. alatti helyiségben tartandó rendkívüli közgyűlésre. Táragsorozat: 1. A lemondó tisztikar jelentése. 2. Új tisztikar megválasztása. 3. Indítványok. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel az összes tagok megjelenését kéri az Elnökség.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ ÉRTÉKES ÉRŐSÉGE

Csütörtök: Kék szakáll 8-ik felvonása (Tárai Ferenc főlépésével, premiehelyárakkal, bérletszűnetben sorozat 178)

Péntek: Asszonyáldozat (Ujdonság először, Tárai Ferenc főlépésével, premiehelyárakkal, premierbérlet 26 szám, sorozat 174)

Szombat d. u. fél 4-kor: Morium (Tárai Ferenc főlépésével, mérsékelt helyárakkal, sorozat 175)

Szombat este 8-kor: Asszonyáldozat (2-odszor, Tárai Ferenc főlépésével, premiehelyárakkal, napi bérlet 46 szám B, sorozat 176)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Vasgyáros (Tárai Ferenc főlépésével, lezállított helyárakkal. Sorozat 177)

Vasárnap este 8-kor: A szerelem vására (Tárai Ferenc husofellépése, premiehelyárakkal, napi bérlet 47 szám A, sorozat 178)

Hétfő: Mágus Miska (Operette repris, új szereposztással, napi bérlet 48 szám B, rendez helyárakkal, sorozat 179)

Kedd: Az agyagember lázadása (Opera-ujdonság először, utána Tartuffe. A Moliero-cyklus 4-odik előadása. Premiehelyárakkal, premierbérlet 27 szám, sorozat 180)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Csütörtök, 18. Premier, Bella Donna. Egy méregkeverő nő története, 6 felvonásban. Főszerepben Pola Negri és Conrad Nagel.

Urania mozgó. Csütörtök, dec. 18. Humoros premier. A benzinkirály Nevettető amerikai vigjáték 5 felvonásban. Főszerepben Fatty.

Apollo-Mozgó. Csütörtök, december 18. Hajsz a örökségért. Szennyezés amerikai kalendordráma 6 felvonásban. Főszerepben Jack Wylong.

NYILTTÉR

rovatban közölte a szerkesztőség semmi nemü felelősséget nem vállal

Egyes kolozsvári lapok közölték, hogy Beckner és Fiai szabani cég fizetése éptelen. Ezen cég nem szonos a szabani M. Breckner Warenhaus al. Tekintve a két név közötti hasonlatot félreértések elkerülése végett közlöm.

9309

Gutfried Adolf

FÜRDŐSZAPPAN
Dilgahira

Double raglanok

férfi- és fiuruhák

M. Neumann

égnél Cluj, Piata Unirii 14.

Kölni vizek minden illatban, literes üveg 115.— lei
verseny ár a Rózsa M.
ROYAL DROGERIÁBAN
Cluj, Piata Unirii No. 26

R. Mosse 32

Az erdélyiek figyelmébe

Bukaresti, (Belvedere) 15

ort. koser, Abraham & Comp.

(Grossmann)-féle vendéglőt a

vele szemben levő Transval (Str. Brezoianu 2.) modernül berendezett helyiségeibe helyezte át. A t. közönség további pártfogását kéri Abraham & Comp.

H. Grossmann, Strada Brezoianu No 2. (A gyógyszerár mellett).

Modern és pontos kiszolgálás

Nézőn fel hangzatos hirdetéseknek! Győződjék meg a

Dréher-Haggenmacher

DACIA

extra téli és a

Bavaria

dupla maláta sörök kiváló jó minőségéről.

Karácsonyra egy üveg

BOGSA

cocktail de chocolat likör

a legpraktikusabb ajándék.

gy az eddigi tá-
fellendülésével
Elnök rámutat
ket az Adriai
tizenötgy kül-
nt viszontbítosá-
s Páris, Lon-
néy saját vé-
hosszjárult. A
való időben tör-
ső számok a-
elemi ágazatok-
lira, 1923-ban
életbiztosítási
lira, 1923-ban
folyó évben te-
Adriai biztosítá-
nyitja ama há-
mint tíz európai
ó társulat tar-
bi biztosító tár-
reket vert, mert
n már évtizedek
n részesei, ami
részletesen meg-
ntly: a képvisel-
ni igazgatóság
emrégben Clujon
emet csapatok
bél jelenik: A
ga jóváértési bi-
sck eredményo-
ltesített, amely
azon végzetkat
deján a német
ex. Londontól
indexet vezet a
ndexe szerint a
68 havi árnyó-
yabtk voltak.
radi vállamos
i villamosvasut
ban egészen ko-
vezetősége már
li vasútiépítő tár-
olyan ajánlatot
e után szoomal
éséhez, melynek
egy hogy z
en. A negyelen-
tőségén kívül a
anygyár igazga-
ap vásár.
Cilinder és bór-
az
Regele Ferál-
zal szemben.
e egy
illár!
r, Timisoara.
ARD
ÉS CUKOR.
inand 34.
Sirocco 168
Lloyd
3022.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesületi közlésnél egy szó 3-... vastag betűvel 6 lej. Legtöbb apróhirdetés 10 lej, álláskeresőknek 30% kedvezmény.

Vállalat kibővítéséhez 250-300.000 lejjel társ keresetlik. Nagy jövedelem biztosítva. Cim kiadóban. 8306

Irodai gyakornok. ki gépen is ír. adja be részletes ajánlatát Fratii Salamone céghez, Ghiris de Aries. Aranyosgyéres. 8277

Szép kis üzletberendezés olcsón eladó. Cukorka-üzletbe vagy papírkereskedésbe igen alkalmas. Cim a kiadóban.

Elsőrendű munkaerővel rendelkező fűszer, vegyes kereskedő segéd állást nyerhet. Esetleg teljes ellátással. Cim: Salamone Lázár, Ludosul de Murás. 8281

Nyomda vezető
könyv, papírkereskedéshez is ért, beszél több nyelvet, bizalmi állást keres.
Cim a kiadóban.

Üzlethelyiség fodrász, szabó, esetleg cipész műhelynek kiadó. Érteszhetni Str. Carpatilor 20. 8290

Mosónő lakásán mosást vállal. Dávidné, Fellegvári-u. 12.

Autobusz husz személyes, német gyártmányu, gyorsjáratu, alig használt carrosseriával és gumikkal, defect motorral eladó. Értekezni Központi Szállítási Vállalatnál, Dej 8248

Cluj városában
legszebb helyen, egy szépen szertirozott helyem, szövet- és vászon-raktárral rendelkező **textil üzlet** férfi vezető hiányában **társat keres.**
Esetleg az üzlet egészen is **eladó.**
Ajánlatok Uj Kelet kiadóhivatalához intézendők.

Elsőrendű férfi és női angol munkában perfect szató, házasok ajánlikozik. Mindennemű megbízást a legkényesebb igényeket is garancia mellett vállalja. Cim: Frank Lajos, Weinstein és Friedmann papírkereskedésben Calea Reg. Ferdinand 34. 8300

Suche Anstellung als Erzieher, mit Rumänisch, Deutsch und Hebräische Sprache eventuell auch französisch. Spreche auch ungarisch. Oferte unter „Erzieher“ an der Administration dieses Blattes zu richten. 8307

Magyarországi nagy tömörfabutorgyár vezetője állását változtatná, egy Erdélyben lévő nagy gyárba bevezetné a tömörfa butort **évi termelés 800-1000 szobáig** ugyszintén a **teli hálók tömeggyártását** is. Megkereséseket „Butor szakember“ jellegre a kiadóba kér

Könyvelő, mérlegképes, nőtlen. adja be részletes ajánlatát Fratii Salamone céghez, Ghiris de Aries Aranyosgyéres 8277

Alkalmazást keresek bélyegzőgyárban, mint szedő, illetéleg vulkanizáló, román, magyar és német nyelvtudással. E nyelvekben levelezést is vállalok. Ajánlatokat „Bélyegző“ jellegre a kiadóba kérek. 8307

Jó **עלמאדקוז** — Baal kore — Baal tokia — Mohel — keres jobb állást. Cim a kiadóhivatalban. 8299

Német nyelvtanítás a legújabb módszer szerint adok. Rövid idő alatt biztos siker. Cim a kiadóban

Zsidó fiatalember kosztot és lakást kaphat Egyetem-u. 5., ajtó 3.

Perzsa és más szőnyegeket legszebben készit, legtekéletesebben javit Györi Irén szőnyegműhelye Szentegyház-u. 32. Bizományi árut eladásra átvész. 8211

Uj házban két nagy gyönyörű parkettes utcai szoba irodának vagy orvos rendelőnek a belvárosban azonnal kiadó lelépés nélkül. Évi bér 60 ezer lej. Ajánlatok az Uj Kelet kiadóhivatalához intézendők. 8296

Hirdessen az Uj Keletben!

Cie Gle **TRANSATLANTIQUE** FRENCH LINE

Személyposta — Gőzhajók
Havre és Szt.-Nazaire-ból
Cuba és Mexiko
New-York és Canada-ba.
Fetöllágitások és jegyek: **„SARNIA“-nál**
Bucuresti, Pasagiul Comedia

Lloyd 3169
Ing és fehérneműconfectionálás
kereskedők és magánfeleknek, saját valamint idegen anyagból. Kitiűnő szabás, elsőrendű kivitel. **Olcsó árak!**
PAPP Gábor
uridivatüzlet és fehérneműüzem
Cluj, P. Unirei 8. Timisoara, Cetate

Lassenco
Nemzetközi Szállítási Vállalat
Cluj, Piata Unirii 32. Az Erdélyi Bank épületében. Telefon 640. Táviratcim: Lassenco
Ajánlja a kereskedő köröknek **gyűjtővagon-**
forgalmát ab Wien, Triest, Németország, valamint Csehszlovákia nagyobb városából.
Rudolf Mosse Rt. 4130

LÁDAGYÁR
Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett és azészédett részeken megrendelésre azonnal készit és bármova szállit a legolcsóbb áron
Sajovic és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernăuți (volt Kajantól-ut) 1 sz

Tekintse meg
vételkötelezettség nélkül **gyermekjáték kiállításunkat!**

A nagyközönség figyelmébe ajánljuk a **Parisien** áruház november és december havi árjegyzékét:

I. Rövidáru osztály:

1 pár kötött női harisnya, minden színben	32
1 pár la flor női harisnya, minden színben	58
1 drb gyerek-zsebkendő	7
1 drb himzett zsebkendő....	13
1 pár jó meleg női keztyű..	60
1 drb jó minőségű női ing .	110
1 drb gyerek alsó trikó I-a..	118

Leányka-, fiu-ruhák, női kötények, leányka kötények, női glóth alsó szoknyák, ruhadiszek, csipkék, virágok a legolcsóbb árban beszerezhetők.
Teljes menyasszony- és babi-kelengyék a legolcsóbb árakban kaphatók.

II. Férfidivat osztály:

1 drb lodenkalap	185
1 drb olasz nyulszőrkalap ..	466
1 drb nyakkendő	12
1 pár sokni	25
1 drb lágy rips gallér.....	20
1 drb gyapjutrikó férfiing ..	198
1 pár trikó bélelt keztyű....	65
1 drb zsebkendő	15

Férfi ingeket mérték után a legszebb kivitelben készitünk.
Botok, ernyők, kézelógombok stb. a legolcsóbb kivittől a legfinomabbig.

III. Porcellán, üveg és kékedény osztály:

Vizespohár	5
Csésze, aljaj, jó minőségű..	24
Duplaerős tányér	20
Duplaerős dessert	15
6 személyes ebédlőkészlet ..	1300
6 " kávékészlet	455
6 " feketekávékészlet	310

Mosdókészletek, gyorsfőzők, vasalók, rézkarnisok, nipppek legolcsóbb áron kaphatók.

IV. Gyermejjáték, bőraru, bőrfőnd és gyerekocskik osztálya:
Gyermejjáték és bőraru osztályainkon gyermekocskik, ridikülők, bőrfőndők igen nagy választékban kaphatók!
Tekintse meg vételkötelezettség nélkül gyermekjáték kiállításunkat!